

STYRDOKUMENT

Riktlinje för investeringar

Beslutad när	2021-02-04, §10
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/2020:401
Ersätter	KS 2017-05-30, §129 Anvisning för investeringsbudget
Gäller för	Samtliga nämnder
Gäller fr o m	1 mars 2021
Gäller t o m	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Ekonomidirektör
Uppföljning	Vid behov

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

1. Inledning

Investeringar utgör en väsentlig del av kommunens ekonomi och påverkar resultatet under lång tid genom kapitalkostnader. Detta dokument beskriver regelverket för budgetering och uppföljning av investeringar.

Syftet med riktlinjen är att skapa tydlighet i strukturen i investeringsbudgeten och i uppföljningen av investeringar. Investeringsbudgeten ska ge en sammantagen bild över de totala investeringarna kommande budgetår och vilka beslut som är fattade.

2. Definition

En *investering* är utgifter för anskaffning avsedda för stadigvarande bruk eller innehav. Investeringen redovisas som anläggningstillgång och belastar resultatet i form av avskrivningar under sin nyttjandetid.

Bidrag till statlig infrastruktur är till sin karaktär likt investeringar men redovisas som ett eget tillgångsslag. Skillnaden mot en investering är att kommunen inte kontrollerar tillgången. Utgifter för Bidrag till statlig infrastruktur får upplösas under högst 25 år.

3. Investeringsbudget och budget för medfinansiering till statlig infrastruktur

3.1 Anläggningsinvesteringar och nämndinvesteringar

Investeringsbudgeten delas i Eskilstuna kommun upp i anläggningsinvesteringar och nämndinvesteringar.

Anläggningsinvesteringar avser investeringar mark, byggnader och tekniska anläggningar såsom gator, vägar mm. Anläggningsinvesteringar skrivs i regel av under minst 10 år. I undantagsfall kan även investeringar med kortare avskrivningstider omfattas av regelverket, t ex större IT-investeringar.

Anläggningsinvesteringarna kan ha olika karaktär och delas därför in i nedanstående kategorier:

- **Projektinvestering:** Investering i ett avgränsat enskilt objekt, t ex nybyggnation av en utpekad förskola eller en ny rondell. De första utgifterna ligger i regel år 1 eller år 2. Nämndbeslutet avser total projektbudget och fördelningen mellan år ska ses som en prognos.

- **Raminvestering:** En raminvestering är återkommande mindre investeringar av samma karaktär, t ex energieffektiviseringar, mindre åtgärder i verksamhetsfastigheter, beläggningsarbeten eller övriga infrastrukturåtgärder, där beslut tas om en total ram. Budgetbeslutet avser årsbundet och pengar får inte överföras till kommande år.
- **Investeringsplan:** Inriktningsbeslut, ligger i regel något eller några år bort och är inte lika väl definierade och kalkylerade som projektinvesteringar, t ex uppskattad investeringsvolym för ospecificerade förskolor under perioden.
- **Pågående projektinvesteringar:** Projektinvesteringar där beslut om projektstart har tagits tidigare och som inte har avslutats ska vara med i investeringsbudgeten för att ge en helhetsbild över investeringarna.

Nämndinvesteringar avser i regel inventarier.

3.2 Medfinansiering till statlig infrastruktur

Bidrag till statlig infrastruktur redovisas som ett eget tillgångsslag men är till sin karaktär likt investeringar och ingår därför som en egen del i planeringen och uppföljningen investeringar.

3.3 Budgetbeslut

3.3.1 Beslut om anläggningsinvesteringar

Beslut i kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar för respektive nämnd/verksamhet i samband med årsplan och fastställer detta i samband med årsplan med kompletteringar.

I årsplan och årsplan med kompletteringar bör investeringsobjekt av större vikt framgå utan belopp så att det går att utläsa vad som planeras och när i tid det förväntas ske.

Beslut i nämnd:

Nämnd ska besluta om investeringsbudget på objektsnivå enligt de kategorier som nämns i kapitel 3.1. För projektinvesteringar av väsentlig betydelse krävs ett särskilt beslut om projektstart.

Beslut om projektstart:

När årsplan med kompletteringar beslutas finns i regel i inte alla

beslutsunderlag klara och de angivna beloppen kan i vissa fall vara schablonberäknade.

För investeringsobjekt av väsentlig betydelse eller som kan vara av särskilt intresse för nämnden ska nämnden fatta ett särskilt *beslut om projektstart* innan beställning/upphandling får ske. Beslutet bör tidsmässigt ligga efter att förstudien är klar så att alla relevanta beslutsunderlag och kostnadsuppskattningar finns att tillgå. Med väsentlig betydelse menas för verksamhetsfastigheter (kommunstyrelsen) ett budgeterat belopp över 25 miljoner och för övriga investeringar och nämnder 5 miljoner.

I de fall investeringsobjektet inte är särskilt intresse och där värdet underskrider ovanstående beloppsgränser betraktas *Beslut om projektstart* som verkställighet av nämndens tidigare fattade beslut om investeringsbudget.

Innan Beslut om projektstart ska kontroll ska ske att:

- Utgifterna rymms inom beslutad budget
- Investeringsprojektet har följt de regelverk och processer som finns kring investeringar och lokalförsörjning.
- Övriga erforderliga beslut är fattade

Beslutet ska dokumenteras.

Tecknande av avtal:

Innan avtal om byggnation/entreprenad tecknas ska kontroll ske att:

- Anbudet plus eventuella övriga utgifter i projektet rymms inom beslutad budget. Om anbudet avviker från budget gäller vad som anges i avsnitt 3.4.
- Investeringsprojektet har följt de regelverk och processer som finns kring investeringar och lokalförsörjning.
- Alla övriga erforderliga beslut är fattade

Beställningen ska dokumenteras.

3.3.2 Beslut om nämndinvesteringar

Nämnden beslutar om investeringar i inventarier och om fördelningen av denna. Nämndinvesteringarna bör normalt inte överstiga avskrivningsmedlen för inventarier det aktuella året. Nämnden finansierar själv inventarieinvesteringar och dess kapital- och driftskostnader.

3.3.3 Beslut om Bidrag till statlig infrastruktur

Belopp upptagna i årsplan/årsplan med kompletteringar ska ses som plan/inriktning. Särskilt beslut om medfinansieringsavtal, där det hänvisas till lagen om kommunala befogenheter, behöver fattas.

3.4 Tilläggsanslag

Huvudregeln är att om avvikelser mot budget beräknas bli större än 10 procent ska ett nytt beslut fattas av ansvarig nämnd.

Undantag:

1. Om avvikelser är lägre än 2 miljoner kronor behöver inget nytt beslut fattas av nämnd även om avvikelser är större än 10 procent.
2. Om avvikelser överstiger 10 miljoner kronor ska alltid ett nytt beslut fattas i nämnd, även om den procentuella avvikelser är lägre än 10 procent.

Nämnden ska förhålla sig till sin ram och i första hand disponera om sin investeringsbudget. Om ramen behöver utökas är det kommunfullmäktige som beslutar om det.

3.5 Underlag och kalkyl

För större projekt bör en förstudie och ett business case göras. Där ska bland annat syfte med investeringen, kostnadsberäkning och jämförelse med alternativa lösningar samt risker framgå. En jämförelse ska alltid göras med 0-alternativet, det vill säga nuläget. I jämförelsen mellan alternativ bör en livscykelkostnad beräknas där hänsyn tas till driftkostnader.

Investeringsutgift

Alla utgifter hänförliga till projektet ska räknas med, även mark och andra kringliggande utgifter och eventuella kompensationsåtgärder som är en följd av projektet, oavsett vilken nämnd utgiften belastar.

Investeringsutgiften ska anges i investeringsbudgetens första års penningvärde. I samband med kommande årsplaner revideras investeringsutgiften.

Drift- och kapitalkostnader ska beräknas. Kommunens beslutade internränta ska användas vid beräkning av kapitalkostnader.

3.6 Kompensation

Grundregeln är att ökade drift- och kapitalkostnader till följd av investeringar ska hanteras inom nämndens befintliga ram. I de fall investeringar görs för ny eller utökad verksamhet eller kvalitetshöjning beslutad av kommunfullmäktige kan fullmäktige besluta om kompensation till nämnden. Beslut om kompensation för drift- och kapitalkostnader tas samtidigt som investeringsbudgeten beslutas. Verksamheter som finansieras genom en resursfördelningsmodell som ska täcka kostnader för drift- och kapitalkostnader ges i regel inte ersättning från kommunfullmäktige.

4. Uppföljning

Löpande uppföljning

- I samband med delårsbokslut ska prognos för årets investeringar lämnas. För projektinvesteringar ska även prognos för det totala projektutfallet lämnas. Större investeringar och större avvikelser ska kommenteras och analyseras.
- I samband med helårsbokslut ska årets utfall analyseras och kommenteras. För projektinvesteringar ska prognos för det totala projektutfallet lämnas.

Slutredovisning

Slutredovisning av projektinvestering överstigande 5 miljoner ska ske till nämnd och till kommunfullmäktige i samband med helårsbokslut. Projektet ska beskrivas. Avvikelser ska analyseras och förklaras.